ASIANTUNTIJALAUSUNTO
Sofia Nylund
tiedonhallintapäällikkö
HUS-yhtymä
24.11.2025

HE 169/2025 vp Hallituksen esitys eduskunnalle arkistointilaiksi ja laiksi julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain muuttamisesta

Hienoa, että vuosia valmisteilla ollut arkistolaki saadaan päivitettyä ja kytkettyä tiedonhallintalakiin. Lainsäädännön yhteensovittamistarpeissa on hyvin tuotu esiin nykyisen lainsäädännön aiheuttamat käsiteongelmat ja uusi arkistointilaki huomioi yhteiskunnalliset ja tietotekniset muutokset ja saattaa sääntelyn myös nykyistä yhteen toimivammaksi muun tiedonhallintaa ohjaavan lainsäädännön kanssa.

Kannatettavaa on, että tiedonhallintalain mukainen tiedonhallintamalli korvaisi jatkossa arkistonmuodostussuunnitelman arkistoinnin suunnittelussa. Myös esitys kansallisesta arkistotietovarannosta julkishallinnon toimijoiden, myös kuntien ja hyvinvointialueiden, yhteisenä tietovarantona on kiitettävä. Tämä parantaa tietojen saatavuutta sekä edistää asiakirjallisen kulttuuriperinnön säilymistä edellyttäen, että Kansallisarkistolla on riittävä kyvykkyys kyseisten asiakirjojen säilyttämiseen ja hyödyntämiseen, huomioiden aineiston suuri määrä sekä asiakirjoilla käytettävien tietorakenteiden, koodistojen ja luokitusten hallinta. Pääosa HUS-yhtymässä syntyvästä tiedosta ja asiakirjoista on potilasasiakirjoja. Kansallisarkiston lisäksi myös THL ja STM ohjaavat tahoillaan HUS-yhtymän ja hyvinvointialueiden tiedonhallintaa. Tämä saattaa aiheuttaa ongelmia siinä, kenellä lopullinen ohjausvastuu on.